

Jana Trávníčková

2012

Manipulační hypotéza: kritická revize publikovaných prací o parazitických bezobratlých

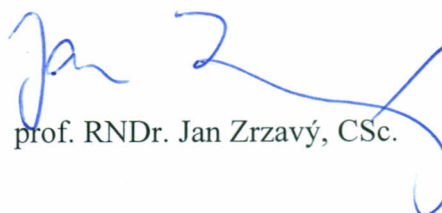
posudek školitele bakalářské práce

Bakalářská práce Jany Trávníčkové vznikala z jejího popudu (inspirovaného přednáškou o Flegrovi), ale její postupná geneze byla dosti složitá. Autorka byla odbornou literaturou (a zjevně i angličtinou) víceméně netknutá, takže jsem vnímal rešeršní práci vedle všech jejích obecných výhod i jako zcela specifickou výzvu; navíc jsem tou dobou začínal mít o manipulační hypotéze jisté pochyby, ale číst to sám jsem byl líný. Protože mi nicméně rešeršní práce přišla málo, rozhodl jsem se, že se pokusíme o metaanalýzu.

První pokus jak zjistit, co vlastně metaanalyzovat, nebyl úspěšný: domníval jsem se, že nejlepší bude podrobně prozkoumat jeden vybraný modelový příklad, totiž vrtejše, a z něho vyvodit problematické okruhy týkající se jak metodologie, tak následných interpretací. Ukázalo se, že to v podstatě nelze, neboť autoři se – kupodivu – spornými záležitostmi explicitně nezabývají. V druhé fázi jsme se tedy zaměřili na články přehledového typu, které se sice zabývaly buď vysokou teorií, nebo metaanalýzou statistické průkaznosti výsledků (která od 70. let postupně klesá ...), ale z nichž se podařilo vytáhnout cca 30 sporných bodů, na které se JT v další práci zaměřila. Počet zkoumaných otázek postupně klesal, neboť na některé nebylo lze odpovědět vůbec, jiné dostaly ve všech studovaných publikacích stejné skóre „ano“/„ne“, a nebyly tedy k ničemu. Práce tedy vznikla sešitím několika pokusných fází a je to na ní dosud znát, hlavně nebylo dost času a psychické energie na fázi „post-tabulkovou“, tedy na skutečnou Diskusi. To všechno je nicméně z velké části důsledek propátrávání prostoru, o němž nikdo ze zúčastněných nic moc nevěděl.

Ačkoliv autorka v některých fázích práce na bakalářce působila dojmem, jakoby snad žila i něčím jiným než vědou, dokázala se nepřehledným tématem prokousat se ctí (nakonec mnohem lépe, než se zpočátku zdálo), a její práci proto bez problémů doporučuju k obhajobě.

V Českých Budějovicích 26. 5. 2012

prof. RNDr. Jan Zrzavý, CSc.